

dr hab. Agnieszka Piekaroś-Padzińska, prof. UJK
Dziedzina: sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna: wokalistyka
Wydział Pedagogiczny i Artystyczny/Instytut Edukacji Muzycznej
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach
ul. Mickiewicza 3
25-353 Kielce

Kielce; 15.06.2018r.

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ **mgr Li Wang**

ZLECENIODAWCA RECENZJI:

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Wokalno-Aktorski – pismo z dn. 12.03.2017 r.

DOTYCZY:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego z dnia 20.05.2017 r. w sprawie:

-wszczęcia, na wniosek mgr Li Wang z dnia 12.02.2017 r. przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej, wokalistyka.

Dziekan Wydziału Wokalno-Aktorskiego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie wystosował pismo, informujące o wyznaczeniu mojej osoby na recenzenta pracy doktorskiej mgr Li Wang p.t: „The role Jin Zi in Savage Land and its inspiration to Chinese Opera” („Rola Jin Zi w operze Savage Land i inspiracja operą chińską”). Do pracy pisemnej dołączono pełną dokumentację artystyczną i zawodową, oraz nagranie opery „Savage Land” z główną rolą kobiecą kreowaną przez Doktorantkę.

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani Li Wang urodziła się [REDAKTOWANE] w Chinach. W 2000 roku ukończyła muzyczne studia licencjackie, w Henan Normal University. Od 2008 roku podjęła studia na kierunku języka i literatury chińskiej w Nanyang Politechnic College w Chinach. W 2013 roku ukończyła studia magisterskie na Wydziale Wokalno-Aktorskim w Collage of Music w Henan. W roku 2016 kandydatka przyjechała do Polski, żeby uczestniczyć w zajęciach Akademickiego Szkolenia Artystycznego dla kandydatów na studia doktoranckie na Wydziale Wokalno-Aktorskim UMFC w Warszawie. Aktualnie Pani Li Wang kontynuuje studia doktoranckie na Wydziale Wokalno-Aktorskim w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina w Warszawie

Dotychczasowe zatrudnienia zawodowe przedstawiają się następująco:

- 2013-2014 solistka wokalistka w Ge Chuan Tian Xia w Pekinie
- 2011- 2012 nauczycielka na Wydziale Wokalno-Aktorskim College of Music

w Henan Normal University W Chinach

- 2000-2010 zatrudniona jako nauczycielka muzyki w The First Junior High School w Xichuan Chinach

- Obecnie jest zatrudniona przez Ministerstwo Edukacji w Chinach, jako nauczycielka dodatkowa

Ocena działalności artystycznej:

Pani Li Wang przedstawia swoją działalność artystyczną od 2007r. kiedy to uczestniczy w różnego rodzaju koncertach, wykonując głównie muzykę popularną. W miarę poszerzania umiejętności głosowych, artystka zaczyna sięgać po repertuar poważniejszy. Swoim śpiewem uświetnia festiwale i jest zapraszana na znaczące uroczystości z różnych okazji.

30.11.2012 roku sopranistka uczestniczy w prestiżowym koncercie absolwentów studiów magisterskich w Henen Normal University, gdzie prezentuje urozmaicony repertuar twórczości chińskiej i światowej.

Oprócz występów w Chinach artystka pokazuje swój kunszt wokalny na scenach w Polsce, gdzie śpiewa repertuar bel canto włoskiego. W 2016 roku koncertuje dużo w Warszawie i innych polskich miastach, śpiewając arie operowe, operetkowe, musicalowe, a także chińskie pieśni ludowe. Godną zauważenia jest rola Flory w operze *La Traviata G. Verdiego*, którą Doktorantka śpiewała w Beijin Shiji Theater w Pekinie.

Z zestawienia, które prezentuje artystka, można wywnioskować, że artystka wykazuje się dużą aktywnością i zaangażowaniem w działalność artystyczną, znajduje czas na bogatą twórczość koncertową w Chinach i w Polsce. W mojej ocenie działalność artystyczna Pani Li Wang zasługuje na wysoką ocenę. Różnorodność repertuaru, który proponuje solistka wskazuje na dużą elastyczność warsztatową i wysokie kwalifikacje zawodowe.

Doktorantka angażuje się także w różnego rodzaju przedsięwzięcia artystyczne. Organizuje koncerty, bywa dyrektorem artystycznym dużych imprez muzycznych i jest jurorem na konkursach wokalnych. Uczestniczy czynnie w sympozjach, warsztatach i konferencjach naukowych, dotyczących szeroko pojętej działalności wokalne. Nieustanna dbałość artystki o samorozwój wciąż ją wzbogaca, uszlachetnia i pozwala dążyć do doskonałości.

Warto jeszcze wspomnieć o kilku publikacjach Doktorantki, w których zajmuje się szerokim spektrum problemów muzyczno-edukacyjnych oraz o scenariuszu do opery, którą artystka zamierza wystawić w Chinach. Pani Li Wang przybliży chińskiemu odbiorcy świat zachodniej muzyki i opery bel canto, nie zapominając o propagowaniu twórczości kompozytorów chińskich.

Na koniec trzeba jeszcze wspomnieć o kilku nagrodach, jakimi może się poszczycić artystka. Rok 2011 może Pani Li Wang zaliczyć do niezwykle udanych. Otrzymała w nim szereg pierwszych nagród na kilku konkursach wokalnych w Henan Normal University: 13 Konkurs wokalny na Festiwalu Kultury i Sztuki, konkurs zespołów bel canto, zespołów pieśni ludowych i konkurs muzyki popularnej. W roku 2012 zdobyła II miejsce w konkursie śpiewu profesjonalnego dla nauczycieli,

oraz na Krajowym Pokazie Artystycznym Studentów.

Pani Li Wang może się pochwalić również sukcesami w konkursach nauczycielskich, gdzie nagrody zdobywali jej uczniowie, oraz ona sama, kiedy została uhonorowana nagrodą dla najlepszego nauczyciela.

Podsumowując całokształt imponującego dorobku artystycznego Pani Li Wang przekonałam się, że mam do czynienia z artystką niezwykle interesującą i wrażliwą. Wielozadaniowość sceniczna, którą prezentuje w życiu zawodowym funkcjonuje na wysokim poziomie, ukazując równocześnie jej niezwykły kunszt i profesjonalizm.

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska Pani Li Wang składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym DVD oraz pisemnej pracy p.t.: „Rola Jin Zi w operze Savage Land i inspiracja operą chińską”. Praca składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, oraz zakończenia.

Doktorantka w swojej pracy przybliży czytelnikowi operę chińskiego kompozytora Jin Xianga, będącą adaptacją dramatu p.t.: „Savage Land”, znanego w Chinach dramaturga Cao Yu. Libretto do opery napisała córka autora sztuki Wan Fang.

Pani Li Wang, która wcieliła się w jedną z głównych postaci w tej operze, przeanalizowała dzieło pod względem dramaturgicznym, emocjonalnym, a także muzycznym i wokalnym. Sukces spektaklu, zrealizowanego po trzydziestu latach od prapremiery, 26 lipca 2017 roku w Teatrze Narodowym w Pekinie, utwierdził autorkę w przekonaniu, że dzieło jest niezwykle cennym zjawiskiem w kulturze Chin i należy przyrzeć mu się bliżej, a także zainteresować nim szerszą grupę odbiorców.

Na wstępie Doktorantka zaznajamia nas szczegółowo z drogą jaką przebyło to dzieło w ciągu kilkudziesięciu lat oraz jakie otrzymało nagrody i wyróżnienia, zarówno w Chinach, jak i na całym świecie.

Chińska opera narodowa jest odległa w swej materii od znanej nam estetyki opery zachodniej. Pani Li Wang udowadnia jednak, że opera „Savage Land” łączy elementy muzyki i estetyki wokalne chińskiej i zachodniej, dlatego jest tak dobrze odbierana przez publiczność i krytykę, zarówno w Chinach, jak i w Stanach Zjednoczonych, czy Monachium.

W pierwszym rozdziale autorka szczegółowo i z dużą wnikliwością opisuje historię opery chińskiej, jej wielowiekową przemianę i wpływy na nią włoskiego bel canta. Chiny w czasie drugiej wojny światowej i po niej, otworzyły się na zachodnich przybyszów i przejęły od nich zwyczaje i kulturę, która zaczęła mieć duży wpływ na życie i twórczość Państwa Środka, a nawet na system wartości w chińskim społeczeństwie. Kontynuując swoje rozważania autorka podkreśla fakt, że charakter ludowej muzyki jest mocno zakorzeniony w twórczości opery chińskiej. Dopiero lata 50-te XX wieku okazały się przełomowe i artyści zaczęli łączyć „*aspekty narodowe z ariami w stylu zachodnim, usuwając archaiczne konstrukcje dramatyczne i śpiew*”. Chociaż w operach chińskich kompozytorów pojawiło się wiele elementów zaczerpniętych z oper wielkich mistrzów zachodnich, to jednak nie

wszystko można było, lub powinno się odwzorowywać. Ten aspekt podkreśliła doktorantka w swoich rozważaniach. Pokazuje on dobitnie, iż w twórczości należy często zachować pewne narodowe elementy, bowiem wiążą się one z tożsamością i historią danego narodu.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż Pani Li Wang musiała zapoznać się ze światową twórczością operową. Na pewno śledziła muzykę bel canto włoskiego, przytacza bowiem tytuły włoskich, czy rosyjskich oper, uznając adaptację dzieł wielkich dramaturgów jako najlepszą formę tworzenia libretta operowego.

Libretto opery napisane przez Wan Fanga jest adaptacją dramatu Cao Yu. Dzięki świetnemu materiałowi artystycznemu, reżyserowi Daochuangowi udało się stworzyć dzieło żywe, bogate w zwroty akcji, pełne napiętności i prawdziwych tragedii. Autorka bardzo wnikliwie analizuje libretto opery, pod względem ludzkiej natury, współczesnych problemów społecznych, walce klasowej, oraz ciekawego i tragicznego wątku miłosnego. Przybliży czytelnikowi postać wyśmienitego dramaturga chińskiego Cao Yu, jako fascynującego, świetnie wykształconego, obytego w świecie (spotkanie z Bertoldem Brechtem), autora wielu znakomitych dramatów chińskiej kultury.

W dalszej części pracy autorka zapoznaje czytelnika z fabułą czteroaktowej opery. Rysuje przebieg niezwykle skomplikowanej i dramatycznej akcji, a także przedstawia postacie dramatu.

W kolejnych rozdziałach Pani Li Wang analizuje operę od strony muzycznej. Przedstawia nam kompozytora Jui Xianga, jako znanego w Chinach twórcę różnorodnej muzyki, a także krytyka i znawcę muzycznego. Jui Xiang to twórca, łączący chińską muzykę ze współczesnymi technikami kompozycji zachodnich.

Jestem pod wrażeniem następnego rozdziału pracy, w którym autorka analizuje, bardzo drobiazgowo, konkretne fragmenty muzyczne opery, obrazujące odpowiednie sceny dramatu, ich strukturę i wymowę emocjonalną. Autorka wyszukuje ludowe treści, podkreślające narodową estetykę twórczości chińskiej. Odnajduje również nowatorską, współczesną technikę muzyczną, którą operuje kompozytor. Pani Li Wang niezwykle trafnie wybiera motywy muzyczne: burzliwe, ekspresyjne, podkreślające mocną stronę ludzkiej natury, pełną jednak napiętności i wypaczeń, ale także motywy romantyczne: delikatne, melodyjne, opiewające miłość słodką, dobrą i czułą.

Wczytując się w dalszą część pracy odnajdujemy w niej dogłębną analizę postaci Jin Zi (postać, w którą wcieliła się Pani Li Wang) oraz opis jej relacji z innymi bohaterami opery. Autorka identyfikuje się z graną przez siebie bohaterką, poprzez wnikliwe przestudiowanie jej psychiki i osobowości, umiejscawia ją w odpowiedniej epoce uwypuklając ludzkie cechy. Opisuje nam kobietę piękną i mądrą, pragnącą lepszego jutra, wolności i prawa do szczęścia. Porusza wątek nierówności klasowej i zniewolenia kobiet. Wydaje się zatem, że Jin Zi kreowana przez Panią Li Wang to postać pełnokrwista, rozdarta między lojalnością wobec męża, a napiętą miłością do kochanka. Chciałaby kochać i być kochaną, żyć w szczęściu i dostatku. Przez swoje utopijne marzenia staje się nam bardzo bliska. Artystka, grająca tę postać, bardzo sugestywnie uwypukla te wszystkie cechy, co dobitnie możemy sprawdzić na zarejestrowanym spektaklu.

W kolejnym rozdziale pracy autorka analizuje rolę Jin Zi w aspekcie

wokalnym. Bardzo interesująco i trafnie wybiera i pokazuje przykłady fragmentów arii, charakteryzujących emocje i motywy postępowania bohaterki. Każdy takt śpiewu, a nawet poszczególne słowa wydają się być niezwykle ważne dla śpiewaczki. Dla podkreślenia odpowiedniego nastroju artystka używa nawet pewnych elementów natury behawiorystycznej jak: westchnienia, łkanie itp.

Bardzo interesujący jest również dydaktyczny charakter opisywanych technik wokalnych, którymi posługuje się śpiewaczka. Wprowadza przenośnie i bardzo obrazowo opisuje w jaki sposób atakuje dźwięki, jak nabiera powietrze, żeby osiągnąć odpowiednią moc i barwę głosu. W jej opisach dowiadujemy się w jaki sposób artystka buduje każdą frazę, czy też zdanie muzyczne, zastanawiając się jednocześnie czy jego treść i odpowiednie przesłanie dotrze do słuchacza. Używa przy tym subtelnych i interesujących porównań i przenośni, przemawiających do wyobraźni czytelnika. Przy tym wszystkim autorka udowadnia, że śpiew musi być poparty całą gamą emocji, kłębiących się we wnętrzu bohaterki.

Niebagatelną rolę w spektaklu odgrywa muzyka, która pomaga śpiewaczce w osiągnięciu całej gamy kolorów granej postaci. Pani Li Wan wgłębia się w swojej pracy w warstwę muzyczną opery, odczytując niezwykle trafnie intencje kompozytora. Trzeba podziwiać niezwykle drobiazgowość i zaangażowanie Doktorantki w dokładną i rzetelną analizę omawianego dzieła.

Niezwykle interesująco przedstawia się ostatni rozdział pracy doktorskiej Pani Li Wang. Dowiadujemy się w nim wielu, bardzo ciekawych informacji, dotyczących aspektów języka narodowego Chin i jego wpływu na sposób śpiewania w operze chińskiej. Autorka docieka, jak to się dzieje, że opera „Savage Land” odniosła sukces, pomimo bardzo współczesnych rozwiązań muzycznych i wokalnych. Pani Li Wang dochodzi do wniosku, że nowatorskie techniki kompozycyjne i tradycyjne metody chińskie, w połączeniu ze sobą, tworzą wartość nowoczesną, ale jednocześnie bliską chińskiemu odbiorcy. Tworzywo dramaturgiczne w tej operze jest także bardzo ciekawe. Postacie mają niezwykle charakterystyczne cechy, a ich osobowości intrygują słuchaczy i widzów.

Autorka dużo miejsca, w swojej pracy, poświęca muzyce ludowej, która w Chinach jest bardzo zróżnicowana. Pani Li Wan porównuje śpiew narodowy z belcantem włoskim, wskazując na wiele różnic, ale także dużo podobieństw, np. oddech. Technika oddychania wydaje się być bardzo ważna dla śpiewaczki. Artystka dobrze wie, że dobry oddech pomaga w uruchomieniu rezonatorów, czy ujednoczeniu dźwięku, co dobitnie świadczy o dużej wiedzy na temat estetyki śpiewu bel canto. Niestety włoski śpiew operowy kłóci się z fonetyką i artykulacją języka chińskiego, dlatego trzeba włożyć wiele pracy, by połączyć obie te sfery.

Doktorantka równie ciekawie opisuje różnice rezonansowe między ludowym śpiewem chińskim, a techniką rezonansu mieszanego w śpiewie bel canto. Śpiewaczka na scenie, w roli Jin Zi łączy obie te techniki, dlatego dźwięk jest brzmiący, o wyrównanym legacie, ale równocześnie posiada cechy typowego śpiewu chińskiego np. „retuszowania” głosu, o czym autorka nadmienia: „*Technika retuszowania głosu to ważny sposób na stworzenie trwałego zabarwienia w wokalistyce chińskiej, oraz prawdziwy skarb artystyczny.*”

Pani Li Wang podkreśla jeszcze jedną ważną, wspólną cechę obu technik wokalnych, a mianowicie śpiewanie w jednej linii, łącząc dźwięki, poprzez skupienie

się na samogłoskach. To bardzo ważne, że autorka tak świadomie zwraca na ten fakt uwagę. W całej pracy jest bardzo wiele tego rodzaju spostrzeżeń i interesujących przemyśleń, co czyni ją bardzo ciekawą i inspirującą.

Okazuje się, że opera „Savage Land” miała ogromny wpływ na rozwój opery w Chinach, a także na zmiany w technice wokalne w tamtej części świata. Zaabsorbowała zachodnią kulturę muzyczną, utrzymując równocześnie wiele cech orientalnych, co stworzyło niezwykle ciekawe zjawisko artystyczne.

Jeśli doczekamy się więcej takich dobrych artystów jak Pani Li Wang, to z pewnością niedługo opera chińska wkroczy z powodzeniem na sceny światowe.

Podsumowując i oceniając pracę doktorską stwierdzam, że została ona napisana niezwykle wnikliwie. Analiza została przeprowadzona drobiazgowo, interesująco i bardzo rzeczowo.

Ocena dzieła artystycznego:

Dzieło artystyczne jest rejestracją spektaklu operowego z dnia 26. 07. 2017 roku p.t. „Savage Land”. Kompozytorem opery jest Jin Xiang, a libretto napisała Pani Wan Fang. Przedstawienie odbyło się w Pekinie. Akcja dramatu dzieje się w Chinach w czasach epoki feudalnej, na tle walk klasowych i zmian w mentalności społecznej narodu chińskiego.

Główną rolę kobiecą powierzono Pani Li Wang, dysponującą sopranem z możliwościami koloraturowymi. Śpiewaczka poradziła sobie z tą niezwykle trudną rolą bardzo dobrze. Obszerny materiał sceniczny wymagał od artystki dużej wytrzymałości fizycznej i wokalne. Pani Li Wang stworzyła postać niezwykłą, bardzo ekspresyjną i emocjonalną, przemyślaną w każdym geście i ruchu, dostarczając widzowi niezapomnianych wrażeń. W postaci, którą wykreowała śpiewaczka zamknięta jest jakaś niebywała siła, determinacja i mądrość, ale równocześnie piękno i czar. Artystka porusza się po scenie drobnymi kroczkami, co nadaje postaci lekkość motyla i zalotność chińskiego tańca. Sama postać Jin Zi jest niezwykłą, nie pozostaje w próżni, w oderwaniu od ziemi, ale mocno po niej stąpa. Chce być wolna, buntuje się przeciwko swojemu losowi, chociaż i tak w konsekwencji musi się mu poddać. W wielu scenach opery śpiewaczka mierzy się z różnymi wcieleniami tej wielowymiarowej postaci. Pokazuje swoją buntowniczość, odwagę, ale też dobroć czułość i namiętność. Rola zatem jest wymagająca nie tylko od strony wokalne, ale również aktorskiej. Trzeba dużego wyczucia scenicznego, żeby móc stworzyć postać piękną, szlachetną, ale jednocześnie wyzwoloną i bardzo współczesną.

Śpiewacy w powyższej operze prezentują specyficzną estetykę wokalną. Jin Zi łączy w śpiewie technikę wokalną bel canta, zachowując jednocześnie dużo elementów z estetyki ludowej muzyki chińskiej. Artystka śpiewa wysoką pozycją głosu, dzięki czemu uzyskuje jasny i bardzo liryczny dźwięk. Śpiewaczka włącza rezonatory miksując je oddechowo, dlatego dźwięki wysokie są czyste intonacyjnie, mocne i bardzo ładne w swojej barwie.

Pani Li Wang bardzo trafnie odczytała intencje kompozytora, wprowadzając na scenę dużo życia i energii. Idealnie oddała dramaturgię dzieła oraz jego walory

estetyczne. To wszystko zdecydowało o powodzeniu tej roli, która jest zaprzeczeniem jakiegokolwiek monotonii. Jest niezwykle zróżnicowana emocjonalnie, tworzy barwny obraz bohaterki, układający się w dramatyczny kształt.

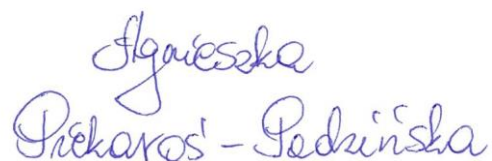
Trzeba przyznać, że inni odtwórcy tego spektaklu pokazują równie zadawalające walory wokalne i aktorskie. Doskonała precyzja, zgranie i jedność interpretacyjna wprowadzają widza i słuchacza na rzeczywiście wysoki poziom w odbiorze artystycznym całego spektaklu.

KONKLUZJA

Zapoznając się z całym dorobkiem artystycznym Pani Li Wang, jej pisemną pracą, oraz ciekawym spektaklem operowym, przekonałam się, że jest ona bardzo interesującą i wrażliwą artystką. Każdy element powyższej pracy doktorskiej jest imponujący i zasługuje na duże uznanie.

Doktorantka swoją drogę artystyczną kształtuje niezwykle konsekwentnie i twórczo, nieustannie poszukując nowych inspiracji, realizując je w sposób autorski. Wnosi znaczący wkład w rozwój wspaniałej dyscypliny artystycznej, jaką jest wokalistyka.

Stwierdzam z satysfakcją, że osiągnięcia artystyczne i twórcze Pani Li Wang spełniają wymogi Ustawy, dlatego przyjmuję, akceptuję i popieram wniosek o przyznanie stopnia doktora w dziedzinie Sztuk Muzycznych w dyscyplinie artystycznej Wokalistyka. Niniejszym przyjmuję je bez zastrzeżeń.

dr hab. Agnieszka Piekaroś-Padzińska, prof. UJK